

Nếu đã phát nguyện tu, hãy tu như đức Phật

ISSN: 2734-9195 15:05 26/06/2025

Nếu người tu vẫn còn dính mắc vào danh lợi, vào địa vị, thì chưa thật sự ly dục xuất gia. Đức Phật đã đi trọn con đường này. Đạo không thiếu, chỉ là chúng ta không chịu bước theo. Khi hiểu rõ rằng tu là để sống không khổ, ta mới thật sự bước vào hành trình giác ngộ.

Pomnyun Sunim, bậc Thiền sư danh tiếng Hàn Quốc, là một vị tăng sĩ đa tài: nhà giáo dục, nhà hoạt động xã hội, nhà môi trường học và là tác giả của nhiều tác phẩm Phật giáo có sức lan tỏa. Ngài là bậc thầy hướng đạo tâm linh đồng thời là người tiên phong trong các hoạt động dẫn thân vì cộng đồng tại Hàn Quốc và quốc tế. Nhiều tổ chức và dự án do ngài sáng lập, tiêu biểu như Jungto Society, một cộng đồng tình nguyện dựa trên tinh thần Phật pháp, đề cao đời sống giản dị, bình đẳng và bền vững, đã trở thành mô hình chuyển hóa xã hội lấy từ bi và trí tuệ làm nền tảng.

Bài viết sau đây là những trích đoạn tiêu biểu từ bài thuyết pháp của Thiền sư Pomnyun Sunim trong chuyến hoằng pháp tại chùa Hưng Phước và pháp viện Minh Đăng Quang (Tp. Hồ Chí Minh) ngày 02/07/2024, theo lời mời của Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam. Nội dung được Jungto Society chia sẻ lại như một phần trong chuỗi pháp thoại trực tuyến và hoạt động giáo hóa của ngài trên toàn cầu.

Ảnh: Jungto Society

Làm sao để chứng ngộ?

Sau thời khóa sáng và ngồi thiền, Thiền sư Pomnyun Sunim dùng điểm tâm rồi rời nơi nghỉ, đến thăm chùa Hưng Phước. Tại đây, ngài được Đại đức trụ trì Thích Minh Duyên đón tiếp thân mật. Sau khi đánh lễ Tam bảo tại chính điện, ngài được hướng dẫn vào giảng đường, nơi có khoảng 60 vị tăng đang an cư kết hạ.

Sau lời chào mừng trang trọng từ trụ trì, Thiền sư Pomnyun Sunim bước lên pháp tòa giữa những tràng vỗ tay hoan hỷ của đại chúng.

Thiền sư Pomnyun Sunim: *“Tôi rất hoan hỷ được gặp quý thầy hôm nay. Dù chuyến ghé thăm này, lịch trình thay đổi đột xuất, nhưng tôi vô cùng cảm kích sự tiếp đón ấm áp từ quý vị. Tôi là Pomnyun Sunim, xuất thân từ Hàn Quốc. Sư phụ tôi đã ban cho tôi pháp danh ‘Pomnyun’ - nghĩa là ‘chuyến bánh xe Pháp’ và căn dặn tôi hãy truyền bá chính pháp của đức Phật”.*

Ngài chia sẻ thêm: Chùa Hưng Phước thuộc dòng Thiền Lâm Tế, một nhánh phát xuất từ Thiền sư Huệ Năng đời Đường, truyền qua Tổ Lâm Tế, rồi lan rộng khắp Đông Á. Thiền sư Pomnyun cũng là người thuộc hệ phái Lâm Tế, truyền thừa đến đời thứ 40.

“Biết quý thầy đang trong khóa an cư, tôi xin phép chia sẻ một câu chuyện mang tính khai mở cho hành giả”.

Đánh thức từ tâm: Thiền không chỉ là tư thế

Ngài kể về mối đạo tình giữa Thiền sư Hoài Nhượng (thế hệ thứ 7 truyền thừa từ Bồ đề đạt ma) và Thiền sư Mã Tổ, một trong những ngôi sao sáng của Thiền tông Trung Hoa:

Một hôm, Mã Tổ nhập định rất sâu, dường như không bận tâm đến bất kỳ ai. Thầy của ngài, Thiền sư Hoài Nhượng, tiến đến hỏi:

“Con đang làm gì đó?”

– “Con đang tọa thiền”.

– “Tọa thiền để làm gì?”

– “Để chứng ngộ!”.

– “Thế à?”, nói rồi thầy bỏ đi.

Chưa hiểu dụng ý của thầy, Mã Tổ vẫn tiếp tục thiền. Bỗng ngài nghe âm thanh lạ. Dù biết không nên bị phân tâm, nhưng tiếng động lặp lại khiến ngài phải hé mắt nhìn. Ngài thấy thầy đang cầm hai viên gạch mài vào nhau.

“Thầy làm gì thế ạ?”

– “Ta đang mài gạch để làm gương”.

– “Gạch làm sao thành gương được?”

– “Nếu thế, con thiền làm sao thành Phật?”

Câu trả lời như sấm nổ giữa trời quang. Thầy nói: “Ngồi thiền để chứng ngộ cũng giống như mài gạch làm gương, một việc vô ích. Khi xe không chạy, con nên đánh xe hay đánh ngựa?”

– “Tất nhiên là đánh ngựa”!

– “Vậy tại sao con lại cứ đánh vào cái xe?”

Ngay lúc ấy, Mã Tổ đại ngộ.

Thiền sư Pomnyun Sunim kết luận: *“Đây chính là Thiền. Không phải chỉ ngồi cho đúng tư thế là tu. Thân như chiếc xe. Tâm như con ngựa. Thiền không chỉ là ngồi thẳng lưng, mà là quay vào soi tâm, là thắp sáng câu thoại đầu, là thăm lặng quán chiếu nội tâm”.*

Tăng sĩ và nếp sống tu học

Sau khi chia sẻ tinh thần cốt tủy của Thiền tông, Thiền sư Pomnyun Sunim mở lời mời hỏi đáp. Có vị tăng đưa ra câu hỏi về giáo lý, nhưng trụ trì liền đề nghị: *“Thưa quý thầy, những điều về kinh điển có thể tra cứu trong sách. Nếu có điều gì khiến quý thầy bận lòng trong tu học, xin hãy chia sẻ cùng Thiền sư”*.

Một vị tăng trẻ cười nói:

“Con chẳng có nỗi khổ nào”.

Cả giảng đường bật cười. Sunim cũng mỉm cười:

“Nếu không còn khổ, tức là đã chứng Niết bàn rồi. Tôi thật sự hoan hỷ khi nghe điều ấy”!

(Cả đại chúng vỗ tay tán thán)

Dẫu vậy, không ai dám đặt câu hỏi tiếp. Trụ trì nhẹ nhàng đùa thêm: “Thưa Thiền sư, không phải ai ở đây cũng đã ngộ đạo. Chẳng qua là... các thầy ngại thôi”.

(Tiếng cười vang lên vui vẻ)

Sau gần một giờ giao lưu, Thiền sư Pomnyun Sunim chia sẻ lời kết: “Điều tôi muốn nhấn mạnh là: Người tu phải sống đơn giản. Nếu sống xa hoa, chúng ta sẽ bị quần chúng phê phán. Thứ hai, phải luôn khiêm hạ trước mọi người. Nếu tự cao vì mình là tu sĩ, cũng sẽ bị chỉ trích. Đức Phật từng dạy: ‘Hãy sống trang nghiêm mà không kiêu mạn, khiêm cung mà không nhu nhược’. Người tu phải đủ phẩm hạnh để không sợ vua chúa, nhưng cũng phải đủ khiêm cung để lắng nghe từng người dân. Nếu giữ vững điều này, ta không ngại bất kỳ khó khăn nào trên đời. Mong quý thầy luôn sống trong chính niệm và phẩm hạnh như vậy”.

Tu như Phật: Tâm khất sĩ giữa thời hiện đại

Sau buổi pháp thoại tại chùa Hưng Phước, Thiền sư Pomnyun Sunim tiếp tục đến pháp viện Minh Đăng Quang, trung tâm của hệ phái Khất sĩ Việt Nam. Truyền thống khất sĩ, do Tổ sư Minh Đăng Quang sáng lập năm 1944, kết hợp tinh thần của Phật giáo Nguyên thủy và Đại thừa, hướng đến lối sống thanh bần, giới hạnh và du phương hành đạo theo dấu chân đức Phật Thích Ca.

Tại đây, Thiền sư Pomnyun Sunim được đón tiếp bởi đại diện Học viện Nghiên cứu Phật học Minh Đăng Quang và gặp gỡ HT.Thích Giác Toàn - Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam.

Hòa thượng Thích Giác Toàn chia sẻ: *“Pháp viện Minh Đăng Quang được thành lập năm 1968, kế thừa di huấn từ Tổ Minh Đăng Quang, vị tổ sư từng học Phật tại Campuchia rồi trở về Việt Nam hoằng hóa. Hệ phái Khất sĩ luôn đề cao ba điều cốt lõi: sống chung tu học, hành trì giới luật và tự lực lao tác. Ngoài khất thực, chư Tăng còn tham gia sản xuất, làm việc để sinh tồn và giữ giới”*.

“Chúng tôi cũng công nhận Tỳ kheo ni, khác với truyền thống Nguyên thủy tại một số quốc gia. Và luôn tâm niệm điều Tổ sư dạy: ‘Nếu đã là người tu, hãy tu như đức Phật đã tu’”.

Truyền thống nào tối thượng?

Tại pháp đường, hơn 50 vị Tăng đang an cư tự hội. Khi chư Tăng thỉnh cầu giảng pháp, Thiền sư Sunim nở nụ cười hiền hậu: *“Lần trước sang Việt Nam, tôi chưa có dịp đến thăm quý vị. Lần này, ngang qua nơi đây, tôi cảm thấy rất mừng vì được diện kiến và cùng chia sẻ pháp thoại. Dù biết đây là thời gian an cư tịnh tu, nhưng nếu có thể đóng góp điều gì hữu ích, tôi cũng rất hoan hỷ”*.

Ngài bày tỏ niềm trân trọng đối với tinh thần dung hòa giữa Nguyên thủy - Đại thừa - Thiền tông trong truyền thống Khất sĩ Việt Nam: *“Phật giáo Hàn Quốc*

cũng mang đặc điểm tương tự, tiếp nhận cả Đại thừa lẫn Thiền tông. Tuy nhiên, trong thời đại này, điều xã hội cần không phải là hình thức mà là giáo lý căn bản của đức Phật, tức Tứ Diệu Đế, Bát Chính Đạo và con đường Niết bàn”.

“Có người tranh cãi tông phái nào ‘hay hơn’, truyền thống nào ‘đúng hơn’. Nhưng đứng trên lập trường chính pháp, không có cái nào cao hơn, tất cả chỉ là những phương tiện khác nhau để đưa đến giải thoát. Chính nhờ vậy, hôm nay chúng ta, dẫu xuất thân từ các quốc gia, tông môn khác biệt, vẫn có thể ngồi lại làm pháp hữu đồng tu”.

Chúng ngộ trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo?

Buổi pháp thoại trở nên sinh động khi chư Tăng bắt đầu đặt câu hỏi. Một vị tăng trẻ nêu lên mối băn khoăn:

Hỏi: “Con đã xuất gia và đang hành trì theo lời dạy nguyên thủy của đức Phật. Nhưng trong thời đại hiện nay, khoa học kỹ thuật phát triển, tuổi thọ con người kéo dài, trí tuệ nhân tạo lên ngôi, mọi thứ đều tự động hóa, thì làm sao tu hành để sớm chứng ngộ hơn?”

Thiền sư Pomnyun Sunim đáp bằng một câu chuyện ngắn đầy ẩn dụ:

“Tôi nhập học lớp 1 năm 1960. Khi đó, GDP bình quân đầu người ở Hàn Quốc chỉ là 100 USD. Sau 65 năm, con số ấy đã lên tới 35.000 USD, tăng 350 lần!

Nhưng điều này có đồng nghĩa với việc người dân Hàn Quốc hạnh phúc hơn 350 lần? Hoặc 35 lần? Hay ít nhất 3 lần?

Câu trả lời là: Không.

Dù của cải ngày một nhiều, khổ đau vẫn đầy rẫy. Người Hàn vẫn đau đầu về tiền bạc, vẫn sống trong bất an, lo lắng.

Nếu một người sống cách đây 100 năm được chứng kiến cuộc sống hiện tại, họ sẽ hỏi: “Anh không chiến tranh, không đói khát, có nhà cửa đầy đủ, vậy còn khổ vì điều gì?”

Nhưng chúng ta hôm nay vẫn thấy khổ. Đó là vì sự khổ không nằm ở vật chất, mà nằm trong tham ái, chấp thủ của con người”.

“Đức Phật, vốn là một vị Thái tử giàu sang, chẳng thiếu gì, vẫn khổ. Ngài thấy rõ rằng các tôn giáo, triết học đương thời không thể giải quyết tận gốc khổ đau. Vì vậy, ngài từ bỏ hoàng cung, xuất gia tìm đạo, và cuối cùng đạt đến trạng thái vô khổ, tức Niết bàn”.

“Mục tiêu tu tập không phải là được sinh lên thiên đường, không phải tái sinh ở cõi lành, càng không phải cầu phúc trong đời này.

Tu là để thoát khổ. Niết bàn là đích đến, không phải nơi chốn, mà là trạng thái tâm không còn dính mắc”.

Thực hành ba điều

Thiền sư Pomnyun Sunim kết thúc bằng ba lời khuyến tấn thực tiễn:

- + Tự mình vượt qua khổ đau.
- + Chia sẻ chính pháp đến người hữu duyên.
- + Giúp đỡ những người chưa từng nghe pháp.

“Ngày nay, Phật pháp đang có cơ hội lớn để lan tỏa. Nhưng chúng ta lại bị kéo vào các hình thức cầu an, cầu tài, mê tín... điều này khiến con đường Niết bàn trở nên xa vời”.

“Nếu người tu vẫn còn dính mắc vào danh lợi, vào địa vị, thì chưa thật sự ly dục xuất gia. Đức Phật đã đi trọn con đường này. Đạo không thiếu, chỉ là chúng ta không chịu bước theo. Khi hiểu rõ rằng tu là để sống không khổ, ta mới thật sự bước vào hành trình giác ngộ”.

Tác giả: **Jungto Society**/Chuyển ngữ và biên tập: **Cư sĩ Chánh Thường**

Nguồn: buddhistdoor.net